

Fenntartási terv
Tervezet
(2014. július 23-i állapot szerinti változat)

Dévaványa-környéki gyepek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
(HUKM20014)

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap:
a vidéki területekbe beruházó Európa

DARÁNYI IGNÁC TERV

Ügyfél:
Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság

Partner:
CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület

2014

Tartalomjegyzék

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai	3
1.1. Név	3
1.2. Azonosító kód	3
1.3. Kiterjedés	3
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	3
1.5. Érintett települések	3
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák	4
1.7. Tervezési és egyéb előírások	4
2. Veszélyeztető tényezők	5
3. Kezelési feladatok meghatározása	6
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	6
3.2. Kezelési javaslatok	6
3.2.1. Élőhelyek kezelése	6
3.2.1.1. Gyepekre vonatkozó egységes kezelési előírások	8
3.2.1.2. Kezelési egységekhez köthető fejlesztési javaslatok	8
3.2.1.3. Vadgazdálkodásra vonatkozó egységes fejlesztési javaslatok	12
3.2.1.4. Vízgazdálkodásra vonatkozó egységes fejlesztési javaslatok	12
3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés	16
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	16
3.2.4. Kutatás, monitorozás	16
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében	17
3.3.1. Agrártámogatások	17
3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer	17
3.3.1.1.1. A fenntartási tervek szerepe a jelenlegi támogatási rendszerben	17
3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer	18
3.3.1.2.1. A támogatások javasolt rendszere	18
3.3.1.2.2. A támogatások javasolt szintjei	19
3.3.2. Pályázati források	19
3.3.3. Egyéb	19
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	19
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	20
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	20
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	21

II. Térképek

1. A tervezési terület áttekintő térképe	24
2. A tervezési terület kezelési egységeinek áttekintő térképe	25

I. Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Dévaványa környéki gyepek kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

1.2. Azonosító kód

HUKM20014

1.3. Kiterjedés

14027 ha

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A kijelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok és fajok a hivatalos Natura 2000 adatbázis (Standard Data Form, SDF) 2013-as állapota alapján kerülnek felsorolásra. Az adatbázis megtalálható a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóságon.

Élőhelyek:

Élőhelytípus neve	Élőhelytípus kódja
Pannon szikes sztyeppék és mocsarak*	1530
Oligo-mezotróf állóvizek <i>Littorelletea uniflorae</i> és/vagy <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> vegetációval	3130

*kiemelt közösségi jelentőségű élőhelytípus

Növényfajok:

Faj neve	Faj kódja
Kisfészekű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	4081

Állatfajok:

Faj neve	Faj kódja
Nagy szikibagoly (<i>Gortyna borelii lunata</i>)	4035
Nagy tűzlepke (<i>Lycaena dispar</i>)	1060
Vöröshasú unka (<i>Bombina bombina</i>)	1188
Szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>)	1134
Réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>)	8006
Vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>)	1149
Molnárgörény (<i>Mustela eversmannii</i>)	2633
Ürge (<i>Spermophilus citellus</i>)	1335

1.5. Érintett települések

Békés megye:

Bucsa, Dévaványa, Ecsefalva, Füzesgyarmat, Gyomaendrőd, Kertészsziget, Körösladány, Szeghalom, Vésztő

Jász-Nagykun-Szolnok megye:
Túrkeve

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeletről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Átfedő Natura 2000 terület: Dévaványai-sík Különleges Madárvédelmi Terület (HUKM10003) – 25214 ha

Országos jelentőségű védett természeti terület: KMNP Dévaványai-Ecsegi-puszták – 13085 ha; védetté nyilvánító jogszabály száma: 3/1997. (I.8.) KTM rendelet; Szeghalmi Kék-tó 112,17 ha, védetté nyilvánító jogszabály száma: 44/2006. (XI.17.) KvVM rendelet

1.7. Tervezési és egyéb előírások

- A Szeghalmi Kék-tó Természetvédelmi Terület (44/2006. (XI.17. KvVM rend.) természetvédelmi kezelési tervvel rendelkezik
- Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény
- Békés megye megyei területrendezési terve (11/2012. (VI.27.) önkormányzati rendelettel módosított 15/2005. (X.7.) KT. sz. rendelet)
- Jász-Nagykun-Szolnok megye megyei területrendezési terve (Jász-Nagykun-Szolnok Megye Képviselő-testülete 10/2011.(IV.29.) KR számú rendelettel módosított 18/2004.(XI.9.) KR számú rendelete)
- A tervezési terület által érintett valamennyi településre készült településrendezési terv, ezek a helyi önkormányzatoknál lelhetők fel.
- A vadgazdálkodási üzemtervek az alábbiak:
 - Dévaványai Vadásztársaság (Vt. kód: 04-950610-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, Érvényesség: 2017
 - Füzesgyarmati Vadásztársaság (Vt. kód: 04-950410-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, Érvényesség: 2017
 - Hunor Vadásztársaság Szeghalom (Vt. kód: 04-950810-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, Érvényesség: 2017
 - Kistúl-Mágori Földtulajdonosi Közösség Vadásztársaság (Vt. kód: 04-950820-1-3-1) vadgazdálkodási üzemterve, Érvényesség: 2017
 - Körösladányi Vadászegyesület (Vt. kód: 04-951210-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, Érvényesség: 2017
 - Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság (Vt. kód: 04-956410-4-4-0) vadgazdálkodási üzemterve, Érvényesség: 2017
 - Körösmenti Vadásztársaság Gyomaendrőd (Vt. kód: 04-950510-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, Érvényesség: 2017
 - Kunság Vadásztársaság Ecsegfalva (Vt. kód: 04-950210-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, Érvényesség: 2017
 - Sárréti Vadásztársaság Bucsa (Vt. kód: 04-950110-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, Érvényesség: 2017
 - Töviskes Vadásztársaság Szeghalom (Vt. kód: 04-950710-1-4-1) vadgazdálkodási üzemterve, Érvényesség: 2017

- Országos vízgyűjtő-gazdálkodási terv (1127/2010. (V.21.) Korm. határozat)
- A tervezési területre a 2-14 Sebes-Körös, a 2-15 Berettyó, a 2-16 Hármaskörös illetve a 2-17 Hortobágy-Berettyó alegység vízgyűjtő-gazdálkodási terve vonatkozik.
- Fajvédelmi terv: Nagy szikibagoly (*Gortyna borellii lunata*) KvVM TvH, 2004; Erdélyi hérics (*Adonis x hybrida*) KvVM TvH, 2006 (Az új taxonómiai kutatások alapján a volgamenti hérics (*Adonis volgensis*) él a területen, a fajmegőrzési tervben foglaltak így erre a fajra vonatkoznak.)

2. Veszélyeztető tényezők

Kód (új)	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége (H=nagy, M=közepes, L=kicsi)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
A02.03	Gyepterület átalakítása szántóvá	L	1530, negatív hatás
A03.03	Kaszálás felhagyása, hiánya	L	1530, ürge (<i>Spermophilus citellus</i>) negatív hatás
A04.01	Intenzív legeltetés	L	1530, negatív hatás
A04.03	Pásztorokodás felhagyása, legeltetés hiánya	M	1530, kiskékű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>), ürge (<i>Spermophilus citellus</i>) negatív hatás
A07	Biocid termékek, hormonok, kemikáliák használata	H	1530, 3130 kiskékű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>), negatív hatás, kívülről is hat
D01.02	Autópályák, autópályák, fő- és mellékutak	M	1530, vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>), molnárgeréze (<i>Mustela putorius</i>), negatív hatás, kívülről is hat
E01	Városi környezet, lakóterület	M	1530, negatív hatás
E03	Szemét, hulladék	M	1530, negatív hatás
F03.01.01	Vadak károkozása	M	1530, negatív hatás
I01	Idegenhonos inváziós fajok jelenléte	H	1530, 3130 negatív hatás, kívülről is hat
I02	Problémát jelentő őshonos fajok	M	1530, 3130 kiskékű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>), negatív hatás, kívülről is hat
J02.05	Hidrológiai viszonyok módosítása,	H	1530, 3130, kiskékű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>), vöröshasú unka (<i>Bombina orientalis</i>), réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>),

	általános		vágó csík (<i>Cobitis taenia</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>), negatív hatás, kívülről is hat
--	-----------	--	---

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A tervezési területen a fő célkitűzés a pannon szikes sztyepek és mocsarak élőhelytípus megőrzése és természetességének növelése valamint a jelölő állatfajok, kiemelten a nagy szikibagoly (*Gortyna borelii lunata*), illetve az ürge (*Spermophilus citellus*) populációinak megőrzése.

További célkitűzés a pannon szikes sztyepek és mocsarak lehetséges mértékű élőhely-rehabilitációja.

A fenti célkitűzéseket a megfelelő módon végzett aktív élőhely kezeléssel (kaszálás, legeltetés), valamint az invazív fajok visszaszorításával és megfelelő vízkormányzással lehet elérni. Az élőhelyek rehabilitációja a szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas területek visszagyepesítésével érhető el elsősorban, illetve a természetvédelmi szempontból is megfelelő vízgazdálkodással.

3.2. Kezelési javaslatok

A 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet 4. § 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

A fejlesztési javaslatok a Natura 2000 területen található közösségi jelentőségű élőhelyek megőrzését és állapotának javulását, a területen élő fajok populációinak növekedését szolgálják. Ezek a javaslatok csak egy megfelelően kialakított kompenzációs rendszer esetén válhatnak kötelező érvényűvé, önkéntes alapon.

Vannak kötelezően betartandó kezelési előírások, ezeket a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Korm. rendelet tartalmazza.

A fenntartási tervben szereplő fejlesztési javaslatok meghatározása élőhelytípusok szerint történt. Az élőhelyvédelmi vagy fajvédelmi szempontból hasonlóan kezelt területek kerültek egy kezelési egységbe.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A tervezési terület a kezelés szempontjából egy kategóriába tartozó élőhelytípusok szerint ún. kezelési egységekbe (KE) lett besorolva. A lehatárolások élőhelytérképek alapján készültek. Az alábbiakban megadjuk, hogy az egyes kezelési egységekbe mely ÁNÉR2011 élőhelytípusok tartoznak, illetve feltüntetjük, hogy milyen területi kiterjedésben fordulnak elő a tervezési területen. A kezelési egységek elhelyezkedését a 2. számú térkép melléklet ábrázolja.

KE1: Ide tartoznak a természetes, természetközeli állapotú nyílt vízhez kötődő növényzettel borított területek, ahol kaszálás, legeltetés nincs, továbbá a nyílt vízfelületek. Ide kerültek

továbbá azok a kicsi nádas, gyepes foltok, amelyek a csatornában kvázi zárványfoltokként, vagy azok partjain helyezkednek el.

Az érintett területek kiterjedése: 91 ha.

Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

Ac - álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete

BA - fragmentális és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló- és folyóvizek partjánál

OA - jellegtelen fátlan vizes élőhelyek

U9 - állóvizek

KE2: Halastavak tómedrei és az azokhoz közvetlenül kapcsolódó csatornák tartoznak ide.

Az érintett területek kiterjedése: ha.

Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

KE3: A kaszálással és/vagy legeltetéssel hasznosított vagy hasznosítandó gyepterületek tartoznak ide. Ide kerültek a gyepekben található kisebb őshonos vagy tájidegen cserje és facsoportok is.

Az érintett területek kiterjedése: 6742 ha.

Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

B1a - nem tűzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások

B2 - harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet

B3 - vízparti virágkákás, csetkákás, vízi hídörös, mételykórós mocsarak

B5 - nem zsombékoló magassárrétek

B6 - zsiókás, kötő kákás és nádas szikes vizű mocsarak

D34 - mocsárrétek

F1a - ürmöspuszták

F1b - cickórós puszták

F2 - szikes rétek

F3 - kocsordos-őszirózsás sziki magaskórósok, rétsztyepek

F5 - padkás szikesek, szikes tavak iszap- és vakszik növényzete

H5a - löszgyepek, kötött talajú sztyeprétek

OA - jellegtelen fátlan vizes élőhelyek

OB - jellegtelen üde gyepek

OC - jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

OF - magaskórós ruderalis gyomnövényzet

OG - taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet

P2b - galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

P2c - idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű fajok uralta állományok

P45 - fáslegelők, fáskaszálók, legelőerdők, gesztenyeligetek

RA - őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok

S6 - nem őshonos fafajok spontán állományai

S7 - nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok

T10 - fiatal parlag és ugar

KE4: Őszirózsás-kocsordos gyepek tartoznak ide, amelyeknél optimális esetben csak 2-3 évente van kaszálás, július 1. - augusztus 10. között.

Az érintett területek kiterjedése: 44 ha.

Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

F3 - kocsordos-őszirózsás sziki magaskórósok, rétsztyepek

OG - taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet

P2b - galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

KE5: Urbanizált területek (utak, tanyák, stb.) tartoznak ide.

Az érintett területek kiterjedése: 96 ha.

Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

U4 - telephelyek, roncsterületek és hulladéklerakók

U7 - homok-, agyag-, tőzeg- és kavicsbányák, digó- és kubikgödrök, mesterséges löszfalak

U10 - tanyák, családi gazdaságok

U11 - út- és vasúthálózat

KE6: Őshonos fafajú puhafás és keményfás erdők, fasorok, facsoportok tartoznak ide.

Az érintett területek kiterjedése: 126 ha.

Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

L5 - alföldi zárt kocsányos tölgyesek

P8 - vágásterületek

RA - őshonos fafajú facsoportok, fasorok, erdősávok

RB - őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők

RC - őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők

KE7: Nem őshonos fafajú erdők, fasorok, facsoportok tartoznak ide.

Az érintett területek kiterjedése: 102 ha.

Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

RDb - őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos vagy vegyes erdők

S1 - ültetett akácok

S2 - nemesnyárasok

S3 - egyéb ültetett tájidegen lombos erdők

S7 - nem őshonos fafajú facsoportok, erdősávok és fasorok

KE8: A jelenleg szántóként használt területek tartoznak ide, melyek egy részénél hosszú távon cél a gyeppé alakítás, vagy fásítás őshonos fajokkal.

Az érintett területek kiterjedése: 1620 ha.

Az alábbi ÁNÉR2011 kódú területek tartoznak ide:

OA - jellegtelen fátlan vizes élőhelyek

OB - jellegtelen üde gyepek

OC - jellegtelen száraz-félszáraz gyepek

OG - taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet

P2b - galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések

RA - őshonos fafajú facsoportok, fasorok, erdősávok

T1 - egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák

T2 - évelő, intenzív szántóföldi kultúrák

T6 – extenzív szántók

T10 - fiatal parlag és ugar

3.2.1.1. Gyepekre vonatkozó egységes kezelési előírások

A kötelezően betartandó előírások, amik a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X.18.) Korm. rendeletben szerepelnek.

3.2.1.2. Kezelési egységekhez köthető fejlesztési javaslatok

Azok a fejlesztési javaslatok kerültek ide, amik nem kötelező érvényűek a területen gazdálkodók számára, de a Natura 2000 területen található közösségi jelentőségű élőhelyek

megőrzését és állapotának javulását, a területen élő fajok populációinak növekedését szolgálják.

KE1:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
V01	A területen, a növényvédelmet kizárólag vizekre és vízben élő szervezetekre nem veszélyes minősítésű anyagokkal és kizárólag inváziós növényfajok irtása céljából lehet végezni.
GY115	Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.

KE2:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
V44	A hagyásfoltok kialakítását a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve kell kijelölni. (nádas)
V45	November 1. és február 15. között lehet nádaratást folytatni, a mindenkori időjárási és talajviszonyok figyelembe vételével.
V56	A nádaratás csak fagyott talajon végezhető.

KE3:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
GY14	Felázott talajon mindennemű munkavégzés tilos
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálással történő hasznosítás.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsátmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsátmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY41	Legeltetési sűrűség 0,2-1,0 ÁE/ha.
GY103	Fokozottan védett földön fészkelő madárfaj fészkének, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve a kaszálást azonnal be kell fejezni és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot és javaslata alapján a talált fészkek körül 0,5-1 hektáros védőterületet kell kialakítani.
GY116	Gyepterületen trágyaszarvas kialakítása tilos.
GY118	Élőhelyrekonstrukció.
E67	Az idegenhonos és tájidegen fafajú szabad rendelkezésű erdők és fásítások felújítása nem kívánatos, azok más művelési ágban (pl. gyp) hasznosítandók.

KE4:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
GY20	Kizárólag kaszálással történő hasznosítás.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén inváziós fásszárúak vegyszeres irtása, a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.
GY28	A gyepek cserjésedését meg kell akadályozni, azonban a szórtan jelentkező őshonos cserjék megőrzésére törekedni kell.
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY31	A cserjeirtás megkezdésének időpontját legalább 5 nappal korábban írásban a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak be kell jelenteni, valamint a meghagyásra szánt cserjéket, cserjefoltokat a működési terület szerint érintett NPI-gal egyeztetni kell.
GY30	A természetes gyepekben őshonos méretes fák (30 cm törzsmérő felett) és a vadgyümölcsök (törzsmérő megjelölése nélkül) megőrzése kötelező.
GY79	Évente az időjárási viszonyoknak és a gyepterület állapotának megfelelő, természetvédelmi-ökológiai és a gazdálkodási szempontokat egyaránt figyelembe vevő kaszálási terv készítése és egyeztetése a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal, valamint az így egyeztetett kaszálási terv végrehajtása.
GY118	Élőhelyrekonstrukció.

KE5:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
GY29	Cserjeirtás csak szeptember 1. és február 28. közötti időszakban lehetséges.
GY115	Az inváziós és termőhely idegen fajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédő szer kijuttatásával kell gondoskodni, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.
GY118	Élőhelyrekonstrukció.

KE6:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E26	Az előhasználatok során biztosítani kell az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyását, fenntartását, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.
E28	Őshonos fafajokkal jellemezhető faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámát (arányát) a lehetséges minimális szintre kell szorítani, illetve lehetőség szerint teljes mértékben el kell távolítani.

E38	Őshonos fafajú állományok véghasználata során átlagosan 5-20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, lehetőleg az idős állomány összetételét jellemző formában.
E44	Fakitermelés csak augusztus 15. és február 1. között végezhető.
E50	A vágásterületen történő égetés tilos.
E57	Az erdőfelújításban, pótlásban, állománykiegészítésben kizárólag tájhonos fafaj alkalmazható.

KE7:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
E09	A fakitermeléshez és anyagmozgatáshoz szükséges közelítő nyomok csak a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek védelmét figyelembe véve jelölhetők ki.
E25	Erdészeti termékek szállításának, faanyag közelítésének korlátozása gyepterületen, tisztáson (a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok védelme érdekében).
E44	Fakitermelés csak augusztus 15. és február 1. között végezhető.
E50	A vágásterületen történő égetés tilos.
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználata és felújítása során hangsúlyt kell fektetni a természetes cserje- és lágyszárú szint kíméletére, valamint a talajtakaró megóvására.

KE8:

Kód	Önkéntes fejlesztési javaslat megnevezése
SZ04	Pillangósok esetén természetkímélő kaszálás, vadriasztó lánc használata kötelező.
SZ07	Fokozottan védett, földön fészkelő madárfaj fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén a betakarítást, illetve kaszálást azonnal abba kell hagyni, és haladéktalanul értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot. A gazdálkodó értesítésétől számított 3 munkanapon belül az igazgatóság köteles a gazdálkodót a kaszálásra, illetve betakarításra vonatkozó feltételekről tájékoztatni. Amennyiben a megadott határidőn belül nem érkezik válasz, akkor a megkezdett munkavégzés a többi előírás figyelembevételével folytatható.
SZ10	Trágya, műtrágya: természetes vizektől mért 200 m-en belül trágya, műtrágya nem deponálható.
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegélyt kell hagyni, ahol szükség esetén mechanikai gyomirtást kell végezni.
SZ17	Természetközeli állapotú és keményfás ligeterdő, illetve vizes élőhely szélétől számított 50 m-es sávban szántóföldi növénytermesztés során kemikáliák és bioregulátorok nem alkalmazhatók.
SZ30	Mozaikos kisparcellás gazdálkodás folytatása, ahol egy tábla mérete legfeljebb 10 hektár.
SZ43	Fás szárú és lágyszárú energetikai ültetvény telepítése tilos.
SZ52	Szántó füves élőhelyé alakítása gyeptelepítéssel.
SZ53	Szántó füves élőhelyé alakítása spontán felhagyással.
SZ55	Szántó füves élőhelyé alakítása, lucerna kultúrát követő spontán gyepesedéssel.
SZ56	Mezőgazdasági földterület első erdősítése.

3.2.1.3. Vadgazdálkodásra vonatkozó egységes fejlesztési javaslatok

A tervezési terület által érintett vadgazdálkodási egységek érvényes vadgazdálkodási üzemtervei értelmében a Natura 2000 területeken tilos olyan tevékenységet folytatni, amely a jelölő fajok állományát és/vagy a jelölő élőhelytípus fennmaradását veszélyezteti.

3.2.1.4. Vízgazdálkodásra vonatkozó egységes fejlesztési javaslatok

A tervezési terület a 2-14 Sebes-Körös, 2-15 Berettyó, 2-16 Hármas-Körös illetve a 2-17 Hortobágy-Berettyó vízgyűjtő-gazdálkodási alegység területén található, közvetlenül érinti a területen található Felsőréhelyi-főcsatornát, a Csurgó-Alsóréhelyi-főcsatornát, a Hortobágy-Berettyót, a Sárreai-főcsatornát, a Berettyót, a Holt-Sebes-Köröst, a Dióéri-főcsatornát, valamint közvetve a Hármas-Körös illetve Sebes-Körös folyókat. A terület az egykori Nagy-Sárrét peremterülete.

A 2-14 Sebes-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerint intézkedési elemek az alábbiak: DU2, DU3, FE4, HM2, HM5, HM6, HM7, PT1, SZ1, SZ3, VT1, VT4, VT6.

A 2-15 Berettyó vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerint intézkedési elemek az alábbiak: DU2, DU3, FE4, HA2, HM2, HM3, HM4, HM5, HM6, HM7, IP2, PT1, PT2, SZ1, SZ2, SZ3, SZ4, TA3, TA4, TA5, VG2, VG3, VT4, VT5, VT6, VT7.

A 2-16 Hármas-Körös vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerint intézkedési elemek az alábbiak: CS2, DU2, DU3, FE1, FE4, HA2, HA3, HM4, HM5, HM6, HM7, PT1, PT2, PT3, SZ1, SZ4, SZ5, TA3, TA4, TA5, TE2, TE3, VG3, VT4, VT6 VT7.

A 2-17 Hortobágy-Berettyó vízgyűjtő-gazdálkodási alegységen érvényben lévő Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv szerinti intézkedési elemek az alábbiak: DU1, DU2, DU3, FE4, HA2, HM2, HM4, HM5, HM6, HM7, IP2, IP7, KÁ2, PT1, PT2, SZ1, SZ2, SZ3, SZ4, TA3, TA4, TA5, TA7, VG2, VG3, VT1, VT4, VT6, VT7.

Az alegységeken tervezett intézkedések kódjainak leírása (összesített):

CS2: Egyéb csatornázás a Szennyvíz Programon felül
DU1: Duzzasztók üzemeltetésének módosítása az alvízi szempontok, illetve a hosszirányú átjárhatóság figyelembevételével
DU2: Zsilipek üzemeltetésének módosítása a minimális beavatkozás elve, illetve a hosszirányú átjárhatóság figyelembevételével
DU3: Hallépcső, megkerülőcsatorna építése
FE1: Felszíni vízhasználatok (vízkivételek, vízátervezetések) fenntartható megvalósítása az ökológiai szempontból szükséges mederben hagyandó vízhozam figyelembevételével
FE4: Vízkormányzás, átvezetések, gravitációs kapcsolatok helyreállítása
HA2: A földhasználati viszonyok átalakítása és fenntartásának biztosítása állóvizek és vízfolyások mentén
HM2: Mederrehabilitáció síkvidéki kis- és közepes vízfolyásokon
HM3: Nagy folyók szabályozottságát csökkentő intézkedések
HM4: Állóvizek partjának rehabilitációja

HM5: Állóvízből az üledék egyszeri eltávolítása (vízminőség javító kotrás) vagy kezelése
HM6: Települési, ill. üdülőtérületi mederszakaszok rehabilitációja
HM7: Állóvizek és vízfolyások medrének fenntartása
IP2: Vízfolyások árterére vagy hullámterére, valamint állóvizeket övező növényzónákra vonatkozó agrár intézkedési csomag
IP7: Települési intézkedések
KÁ2: Kárelhárítási tervek kidolgozása
PT1: Oldaltározós halastavakból történő leeresztés a jó tógazdálkodási gyakorlat részeként
PT2: Ipari szennyvíz és használt termálvíz közvetlen
PT3: Szűrőmezők kialakítása
SZ1: Szennyvíztisztítás megoldása a Szennyvíz Program szerint
SZ2: Meglévő szennyvíztisztító telep hatásfokának növelése a Szennyvíz Programban előírtakon felül
SZ3: A hígítási viszonyok szempontjából kedvezőbb befogadóba történő szennyvízbevezetés
SZ4: Kommunális rendszerbe történő ipari használt- és szennyvízbevezetések felülvizsgálata, módosítása
SZ5: Illegális szennyvízbev
TA3: Agrár-környezetvédelmi intézkedések és művelési mód váltás síkvidéken belvíz- és nitrát- érzékeny területeken
TA4: Művelési ág váltás és fenntartása síkvidéken belvíz- és nitrát-érzékeny területeken
TA5: A belvízvi sszatartás érdekében belvíztározók kialakítása, a belvízelvezető rendszer átalakítása, a célnak megfelelő üzemeltetése
TA7: Állattartótelepek korszerűsítése
VG2: Jó halgazdálkodási gyakorlat
VG3: Jó horgászati gyakorlat
VT1: Élőhelyek feltárása, kezelési tervek készítése
VT4: Mentett oldali holtágak és mélyárterek élőhelyeinek vízellátása
VT4a: Mellékágak és hullámtéri holtágak vízpótlása
VT6: Károsodott, állóvizektől függő élőhelyek védelme és rehabilitációja érdekében az állóvíz vízpótlása, illetve vízszintszabályozása
VT7: Fürdőhelyekkel kapcsolatos speciális intézkedések

A tervezési területen található jelentős víztestek számbavétele átlagos csapadékhozamú évben mutatott tartósság és kiterjedés figyelembe vételével megtörtént.

Terepi bejárások, valamint korábbi és a jelenlegi tervezés érdekében 2013. évben végzett légifelvételzés alapján a víztestek térinformatikai módszerekkel történt lehatárolása megtörtént.

A víztestek jellemzőit, illetve a víztestekre ható veszélyeztető tényezők leírását a II. Natura 2000 fenntartási terv készítését megalapozó dokumentáció 1.3.3.4. Vízgazdálkodás fejezete tartalmazza.

Az alábbiakban kerülnek ismertetésre víztestenként a VGT intézkedési elemek szerint szükséges beavatkozások:

1. Név: Fudér

Átlagos területi kiterjedése: 10,01 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: nincs

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)
- művelési ág váltás a vízgyűjtőterületen (TA4)

2. Név: Szeghalmi Kék-tó

Átlagos területi kiterjedése: 20,04 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: Körös-Berettyói Vízgazdálkodási Társulat

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- művelési ág váltás a vízgyűjtőterületen (TA4)

3. Név: Csejt

Átlagos területi kiterjedése: 30,36 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: nincs

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

4. Név: Kiritó-Kórészug

Átlagos területi kiterjedése: 108,79 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: KMNPI

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

5. Név: Kérsziget

Átlagos területi kiterjedése: 9,91 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: Körös-Berettyói Vízgazdálkodási Társulat

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

6. Név: Cséfan

Átlagos területi kiterjedése: 42,74 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: nincs

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

7. Név: Bala

Átlagos területi kiterjedése: 43,12 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: részben KMNPI, részben NFA

Vízügyi kezelő: nincs

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

8. Név: Atyaszeg

Átlagos területi kiterjedése: 47,29 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: nincs

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

9. Név: Szarkalapos

Átlagos területi kiterjedése: 33,42 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: nincs

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

10. Név: Kisbucsa legelő

Átlagos területi kiterjedése: 43,67 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: nincs

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

11. Név: Kelemenzug-Egyházhalma

Átlagos területi kiterjedése: 36,44 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: nincs

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

12. Név: Csordajárás

Átlagos területi kiterjedése: 50,32 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: nincs

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

13. Név: Mágor-pusztá

Átlagos területi kiterjedése: 107,12 ha

Terület tulajdonosa/kezelője: KMNPI

Vízügyi kezelő: nincs

Szükséges beavatkozások VGT intézkedési elemek szerint:

- vízvisszatartás (TA5, VT6)
- vízfolyások kisvízi hozamának megtartása (FE1)

3.2.2. Élőhely-rekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Az élőhely-rekonstrukciós beavatkozások célja a területre jellemző természetközeli állapotok helyreállítása, az élőhelyek természetközeli állapotának megőrzése, a természetesség növelése, a területen előforduló fajok populációinak fenntartása, illetve növelése.

KEHOP forrásból az alábbi intézkedéseket tervezi megvalósítani a nemzeti park igazgatóság a saját vagyonkezelésű területein:

KMNP Déványai-Ecsegi puszták terület rész vonatkozásában:

- őshonos fajokból álló facsoportok telepítése
- nem őshonos növényfajok állományainak visszaszorítása
- gyepek és vizes élőhelyek állapotának fenntartása, javítása érdekében csatornák, árkok felszámolása
- szántók visszagyepesítése
- gulyakutak felújítása
- Ördögsánc rekonstrukciója

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Az élőhelyek megfelelő kezelésével általában biztosítható a tervezési területen élő közösségi jelentőségű, illetve védett, fokozottan védett, vagy regionális szempontból kiemelten fontos fajok fennmaradása.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

Szükséges a teljes tervezési területre vonatkozó ÁNÉR alapú élőhelytérképezés 10 évenkénti ismétlése.

Az élőhelyrekonstrukciók és a területkezelések hatásainak nyomon követése érdekében cönológiai felmérések végzése és 3-5 évenkénti ismétlése szükséges.

A jelölő fajok, illetve a területen élő, jelenleg nem jelölő fajok esetében további kutatások végzése szükséges, elsődlegesen a populációméret és az előfordulási helyek pontosítása érdekében. A következő fajok érintettek: nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), vágó csík (*Cobitis taenia*), molnárgörény (*Mustela eversmannii*).

Monitoring jellegű felmérések végzése szükséges legalább 6 évente a jelölő fajok vonatkozásában az NBmR és Natura 2000 monitoring protokollok módszertani javaslatainak figyelembevételével.

El kell végezni az invazív növényfajok állományainak felmérését, melyet 3 évente szükséges megismételni.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogszabályok és a tulajdonviszonyok függvényében

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

Az Unió csatlakozást követően hazánk támogatási rendszere a többi tagállaméhoz harmonizáltan alakult ki. Ez vonatkozik a Natura 2000 területekre is.

1. SAPS – egyszerűsített területalapú támogatás (Single Area Payment Scheme)

Az EMOGA Garancia részlegéből minden hasznosított mezőgazdasági terület jogosult az egységes területalapú támogatásra. A hasznosított mezőgazdasági terület hazánkban a művelt szántó és gyepterületekre vonatkozik, melyek a MePAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva. Az egységes területalapú támogatás feltétele a terület művelésben tartása, valamint 2009-től a Kölcsönös Megfeleltetés (KM) rendszerének betartása.

2. Kölcsönös Megfeleltetés

A Kölcsönös Megfeleltetés (KM) egy harmonizált jogszabályi környezetet jelent, valamint gazdálkodási alapkövetelményeket foglal magába, mely rendszer bevezetése minden tagállam számára kötelező. A KM részét képezi többek között a Natura 2000 területeken való gazdálkodás feltételeinek a betartása is. Jelenleg a 269/2007 Korm. rendelet által meghatározott feltételrendszerek betartása kötelező, mely kizárólag gyepterületeken van hatályban. Ezeknek a feltételeknek a betartása nem csupán a Natura 2000 területekre járó kompenzációs támogatás folyósításának feltétele, hanem a SAPS támogatásé is.

3. Natura 2000 területek támogatása

Az 1698/2005 EC Tanácsi rendelet 38.§ alapján vidékfejlesztési forrásból kompenzációs kifizetés adható a kijelölt Natura 2000 területen gazdálkodók számára. Tekintettel arra, hogy a 269/2007 Korm. rendelet alapján jelenleg gyepterületekre vannak hatályban földhasználati korlátozások, a kijelölt Natura 2000 gyepterületek kompenzációs támogatásban részesülnek, melynek mértéke 38 euro/ha.

4. Egyéb támogatások

A Natura 2000 hálózat a hazai vidékfejlesztési programozásba integráltan került beépítésre és az alábbi támogatási programokban is előnyt élveznek ezek a területek:

- Agrár-környezetgazdálkodási támogatás
- Nem termelő beruházások
- Erdő-környezetvédelmi támogatások
- 1. tengelyes támogatások

3.3.1.1.1. A fenntartási tervek szerepe a jelenlegi támogatási rendszerben

Egyes vidékfejlesztési támogatások a Natura 2000 területekre vonatkozóan fenntartási tervekhez kötötték a támogatási részvételt. A mezőgazdasági földterület első erdősítése jogcím, valamint az agrár-erdészeti rendszerek jogcím, melyek művelési ágváltással járó

támogatások, csak abban az esetben engedélyezik Natura 2000 területen a támogatás igénylését, ha az a fenntartási tervvel összhangban van. A fenntartási tervek ilyen módú alkalmazása biztosítja azt, hogy az Unió pénzei megfelelően hasznosulnak, nem hatnak egymás ellen.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Kifejezetten Natura 2000 területekre jelenleg csupán a 269/2007. Korm. rendelet alapján van kompenzációs kifizetés. Az ebben a rendeletben meghatározott földhasználati előírások betartása minden Natura 2000 gyepterületen kötelező. A gyepterületekre vonatkozó földhasználati korlátozások olyan alapvető előírásokat fogalmaznak meg, melyek betartása minden hazai gyepterületen elengedhetetlen, a természeti diverzitás fenntartása érdekében. Ez a rendelet azonban az általánosságából adódóan nem tud kezelni olyan speciális területi problémákat, melyek a Natura 2000 hálózat esetében fontosak. Ebből adódóan a fenntartási tervek egyik legnagyobb hozadéka, hogy megfelelően képes megalapozni a speciális kezelési irányokat. Ezen túlmenően a fenntartási tervek egy, a jelenleginél pontosabb, a területek igényeihez jobban igazodó támogatási rendszer megalapozását is hivatottak előkészíteni, és szakmailag megfelelően alátámasztani.

Figyelembe véve a Natura 2000 területekre meghatározott célokat, a fenntartási tervek feladata több szintű:

- a jelenlegi állapot szinten tartását célzó előírások meghatározása
- a jelenlegi állapot jobbítását célzó előírások meghatározása
- élőhelyrekonstrukciós irányok meghatározása

3.3.1.2.1. A támogatások javasolt rendszere

A Natura 2000 területek legkisebb tervezési egysége az élőhely, illetve az élőhely folt. Ez az az egység, mely ökológiai szempontból homogén egységet képez, illetve jelölő élőhely esetén is ezek a foltok kerülnek azonosításra. A jelölő növény és állatfaj esetében is élőhely szintű azonosítás történik fajvédelmi szempontból, mely állatok esetén több élőhely típust is érinthet. Mind az adatgyűjtés, mind a monitoring élőhely szinten értelmezhető.

A földhasználat esetében a területi egység az ún. kezelési egység, amely azokat az élőhely foltokat nevesíti, melyek egységes kezelése indokolt, illetve amely élőhelyek esetében a célok eléréséhez a földhasználati előírások nem különülnek el. A kezelési egységek a Natura 2000 területeket általában nagyobb tömbökbe aggregálják, azonban előfordulhat olyan élőhely folt is, amely két kezelési egységbe tartozik. A kezelési egység szerepe és jelentősége a földhasználati előírások területhez rendelésénél nyilvánul meg. A kezelési egységhez az alábbi földhasználati előírások tartoznak:

- Kötelező előírások
- Önkéntesen vállalható előírások
- Komplex élőhely rehabilitációs/ élőhely fejlesztési előírások

A területiség esetében külön figyelemmel kell lenni a jelenlegi területalapú támogatási rendszer működésére, mely a hasznosított mezőgazdasági területeket veszi alapul. Natura 2000 területek támogatása esetében éppen azok a területek lehetnek értékesek, illetve fejlesztésre javasoltak, melyek jelenleg nem minősülnek hasznosított területnek (belvizes foltok, becserjésedett gyepek, felhagyott szántó területek). Ennek az ellentétnek a feloldása alapvetően határozza meg a Natura 2000 területek fenntartásának és fejlesztésének a sikerét.

3.3.1.2.2. A támogatások javasolt szintjei

1. Kötelező szint

Ezek azok a javasolt előírások, amelyek betartása indokolt a terület jelenlegi állapotának megőrzése érdekében. A fő területhasználati irányok meghatározása mellett olyan előírások meghatározása célszerű, melyek betartása alapvetően meghatározza a fajok, valamint az élőhelyek fennmaradását (pl.: gyepek művelési ág fenntartására való kötelezés, a területről vízelvezetés tiltása stb.). A 1698/2005 EC rendelet 38.§-a alapján kompenzációs kifizetésre jogosultak a Natura 2000 területen gazdálkodók a földhasználati korlátozásból eredő jövedelemkiesés, valamint többletköltség mértékéig. Ez a jogszabályi háttér a Natura 2000 hálózat alapszintű fenntartásához szükséges. Jelenleg a 269/2007. Korm. rendelet képezi a 38.§ alapján jogosult kifizetés alapját.

2. Önkéntes szint

A második előírás szint már a területek természeti értékeinek a növelésére irányul, olyan gazdálkodási formák ösztönzése mellett, melyek a fajok populációjának növekedését, valamint az élőhelyek állapotának javulását célozzák meg. Ebbe a kategóriába az agrár-környezetgazdálkodási logika mentén, önkéntes vállalkozás alapján, de a területi sajátosságok figyelembe vételével történik az előírások meghatározása. Az önkéntes szinten már kezelni kell az egyediséget, illetve az adott Natura 2000 területen belül azonosítani kell az eltérő célokat, és az ahhoz rendelt földhasználati előírásokat. Ebbe a kategóriába kizárólag területkezelésre vonatkozó, gazdálkodási módot meghatározó előírások tartoznak.

3. Komplex élőhely rehabilitációs/élőhely fejlesztési előírások

A harmadik típusú előírások az önkéntes szinten belül megjelenő speciális előírások, melyek a területek vonatkozásában a legjelentősebb változást jelentik. Olyan terület-, tájhasználat-váltási, illetve élőhely rekonstrukciós, rehabilitációs prioritások, irányok tartoznak ide, melyek eredményeként a terület arculata jelentősen megváltozik, természeti értékessége nagymértékben nő. Ebben a kategóriában inkább prioritások, elérni kívánt célok kerülnek megfogalmazásra, melyek eléréséhez beruházási, fejlesztési feladatok elvégzése szükséges. A fenntartási tervek jelenlegi formájukban alapvetően az önkéntes szint szakmai megalapozását, az adott Natura 2000 terület szintjén történő definiálását szolgálják.

3.3.2. Pályázati források

Folyamatban lévő pályázat a tervezési terület vonatkozásában nincs.

A szükséges beavatkozásokat KEHOP forrásból tervezi megvalósítani a nemzeti park igazgatóság. A tervezett beavatkozások, intézkedések felsorolása a 3.2.2. fejezetben található.

3.3.3. Egyéb

A kezelési feladatok meghatározásával kapcsolatosan nincs egyéb jelentős szempont.

3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

A fenntartási terv egyeztetését az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet 4.§ 4. pontja alapján szükséges elvégezni. Az egyeztetés a 3.4.1. fejezetben felsorolt hat különböző kommunikációs eszköz segítségével zajlik.

3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök

1. Jegyzőkönyvezett terepbejárás: személyes megkeresések a földhasználók véleményének, javaslatainak kikérése érdekében.
2. Önkormányzati közzététel: a fenntartási terv elérhetősége, a mind szélesebb körű ismertség, nyilvánosság és véleménynyilvánítás biztosítása.
3. Az érintettek levélben történő megkeresése, tájékoztatása a kormányrendelet szerint.
4. Tájékoztató: részletes beszámoló az érintett gazdálkodók számára a fenntartási terv tervezetéről, mind szélesebb körű ismertség és véleménynyilvánítás biztosítása érdekében.
5. Nyomtatott ismertető: a kommunikációs cél hatékonyságának növelése, és a kommunikációs üzenetek eljuttatása érdekében közérthető, informatív tájékoztató kiadvány készítése és eljuttatása az érintettek részére.
6. Honlap: a fenntartási terv elérhetőségének biztosítása az együttműködő fél honlapján, a mind szélesebb körű ismertség, nyilvánosság és véleménynyilvánítás biztosítása érdekében.

3.4.2. A kommunikáció címzettjei

A kommunikáció érintett csoportjai az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. rendelet 4.§ 4. pontja értelmében - a szóban forgó természetmegőrzési terület vonatkozásában konkretizálva – az alábbiak.

a) gazdálkodók

HUKM20014: elsősorban a gyepterületeket kezelő földhasználók, különös tekintettel a legeltetési állattartást végzőkre

b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői;

HUKM20014: megegyezik az a) pontban megjelölt célcsoporttal.

c) Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervei és települési önkormányzatok;

HUKM20014 – államigazgatási szervek:

1. Tiszántúli Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség Kirendeltsége
2. Körös-vidéki Vízügyi Hatóság
3. Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság
4. Békés Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatósága
5. Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága

HUKM20014 – települési önkormányzatok: 10 db (Bucsa, Dévaványa, Ecsegfalva, Füzesgyarmat, Gyomaendrőd, Kertészsziget, Körösladány, Szeghalom, Túrkeve, Vésztő)

d) bányászati jogosultságok jogosítottai, valamint ezek gazdasági érdek-képviselői szervei;

HUKM20014: Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitányság

e) egyéb területhasználók;

HUKM20014: ilyen célcsoport nem került azonosításra.

f) agrár szaktanácsadók; g) falugazdászok;

HUKM20014: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Békés Megyei Igazgatóság

g) agrár szakmai és érdekképviselői szervezet;

HUKM20014: f) és g) pont alatt azonosított szervezeteken felül egyéb célcsoport nem került azonosításra.

h) egyéb indokolt célcsoport

HUKM20014: ilyen célcsoport nem került azonosításra.

3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A Natura 2000 fenntartási terv tervezetének egyeztetése a következő területi és helyi szervek, szervezetek bevonásával történik.

a) gazdálkodók

A tervezési területet érintő jegyzőkönyvezett terepbejárás megtörtént, mely során a gyepterületeket kezelő földhasználók, különös tekintettel a legeltetési állattartást végzők megkeresése, véleményük, javaslataik meghallgatása zajlott. A jegyzőkönyvezett terepbejárások során a tervezési területen megkeresett földhasználók észrevételeit, javaslatait a tervezési terület kezelési egységeinek lehatárolása és az azokra vonatkozó önkéntes előírások meghatározása során figyelembe vettük.

b) a Natura 2000 területtel érintett földrészletek tulajdonosai és vagyonkezelői;

Megegyezik az a) pontban ismertetettekkel.

c) a Natura 2000 területen illetékességi vagy működési területtel rendelkező területi államigazgatási szervei és települési önkormányzatok;

A projektterv szerint a fenntartási terv tervezetének megismertetése az érintettekkel 2014. április 1. után történik.

d) bányászati jogosultságok jogosítóival, valamint ezek gazdasági érdek-képviselői szerveivel;

A projektterv szerint a fenntartási terv tervezetének megismertetése az érintettekkel 2014. április 1. után történik.

e) egyéb területhasználók;

Ilyen célcsoport nem került azonosításra.

f) agrár szaktanácsadók; g) falugazdászok;

A projektterv szerint a fenntartási terv tervezetének megismertetése az érintettekkel 2014. április 1. után történik.

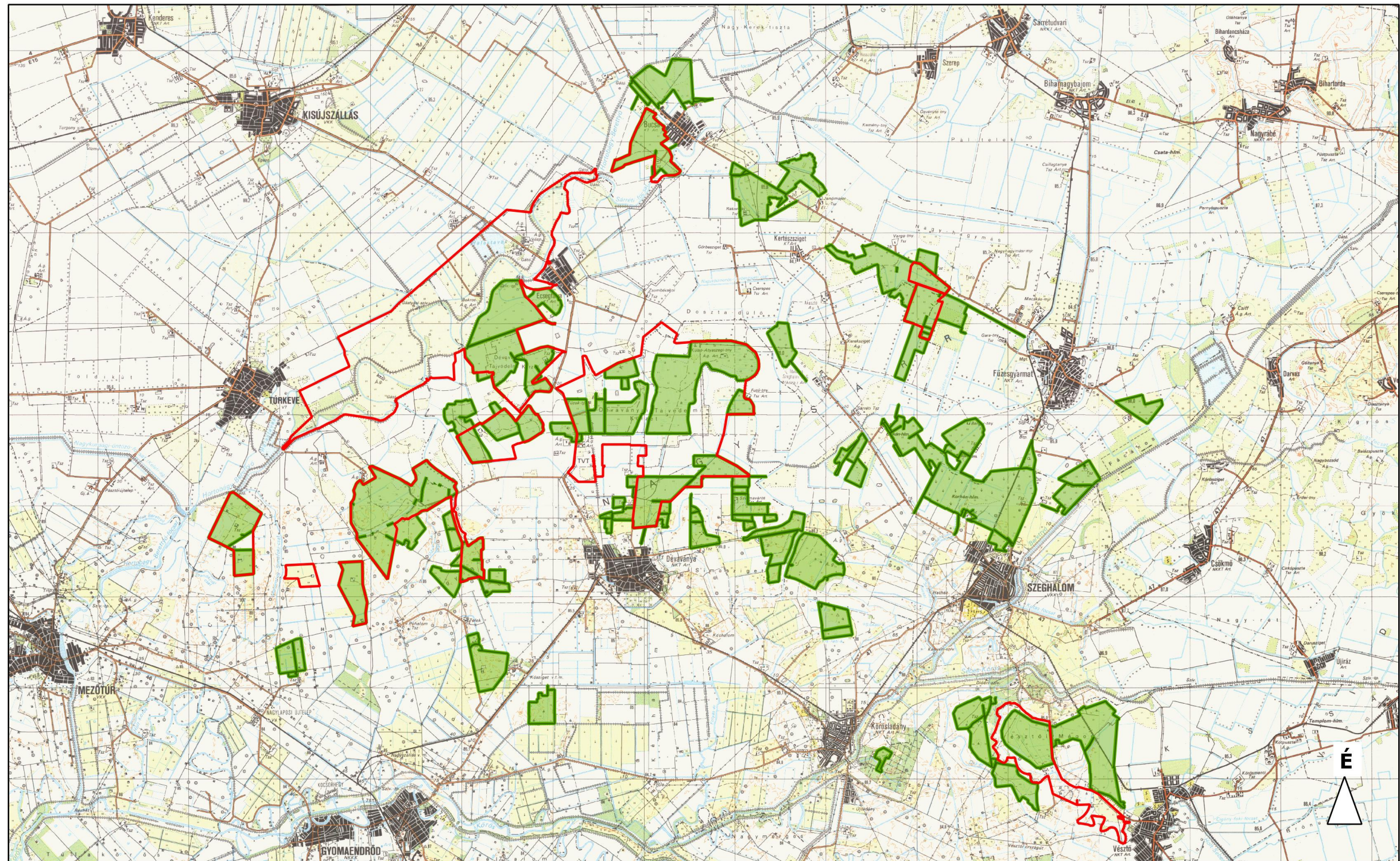
g) agrár szakmai és érdekképviselői szervezet;

Az f) és g) pont alatt azonosított szervezeteken felül egyéb célcsoport nem került azonosításra, ezért az ott ismertetettek a mérvadók.

h) egyéb indokolt célcsoport;
HUKM20014: ilyen célcsoport nem került azonosításra.

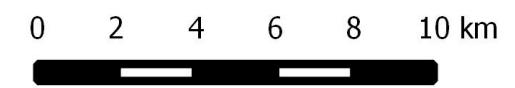
II. Térképek

1. A tervezési terület áttekintő térképe

Körös-Maros NP terület határa

Dévaványa-környéki gyepek (HUKM20014) terület határa

2. A tervezési terület kezelési egységeinek áttekintő térképe

